

Svarberedskap 24. februar

Hvorfor er budskapet i år fokusert på “Ingen fred uten rettferdighet”

Det er 3 år siden Russland gikk til fullskala krig mot Ukraina. Det er bare noen dager siden Trump-administrasjonen i USA møtte Russland i Saudi Arabia for å legge føringene for mulige fredsforhandlinger uten at Europa og Ukraina var til stede. I etterkant har USAs president Trump sagt at det var Ukraina og ikke Russland startet krigen.

Med dette globale bakteppet, er det viktig for Amnesty på denne merkedagen og i dagene etter å minne om [menneskerettighetsovergrepene og krigsforbrytelsene som har funnet sted de siste tre årene](#) og fokusere på at under enhver fredsforhandling må “mennesker være like viktige som grenser.”

Vi har dokumentert en rekke brudd på menneskerettighetene mot ukrainske sivile og brudd på folkeretten fra russiske styrker i Ukraina. Bortføringer, deporteringer, ulovlig fengsling, og tortur og annen mishandling av sivile.

I år løfter vi frem saken til den pensjonerte førskolelæreren Olha Baranetska, fordi hun er en av flere tusen sivile som holdes i fangenskap eller har forsvunnet i okkuperte områder.

På spørsmål eller kritikk mot at Amnesty ikke har fokusert nok på situasjonen til krigsfanger

Amnesty kommer med en rapport om forholdene for ukrainske krigsfanger og sivile i fangenskap den 4. mars i år der vi nettopp tar opp dette temaet. Be folk følge med på nettsiden og i media.

Finnes det noen eksakte tall på hvor mange som er drept de siste årene?

Man skal være sikker på at informasjon vi formidler er til å stole på, og vi vil ikke bidra til å spre uriktig informasjon. Amnesty har derfor ofte vært forsiktig med å slå fast tall på for eksempel antall drept i et angrep. Vi forholder oss til de tallene vi kan verifisere, enten av egne etterforskere eller fra andre sikre kilder. Det er viktig å være klar over at FN selv sier at antall drept de operer med er lavt og at det egentlig tallet er mye høyere. Det skyldes at ingen uavhengig eksperter har hatt tilgang til Mariupol og flere andre ukrainske byer Russlands okkupasjon, så ingen får talt antall døde.

Hva skjedde i forbindelse med Amnestys rapport i august 2022?

I Amnestys pressemelding skrev vi, som flere andre også har gjort, at ukrainske styrker opererte fra steder der deres tilstedeværelse kunne sette sivile liv i fare. Pressemeldingen ble kontroversiell, da mange mente det var feil å fremheve dette i en egen separat tekst da menneskerettsbruddene på ukrainsk side ikke står i forhold til menneskerettsbruddene fra Russlands side.

Amnesty har gjort endringer internt etter denne gjennomgangen for å sikre at stemmene lokalt skal bli lyttet til internt og at myndigheter og tredjeparter skal få tilstrekkelig tid til å svare på funnene som presenteres.

Det er viktig å presisere at Amnesty fordømmer Russlands fullskala invasjon, og at Russland som aggressor bærer ansvaret for krigen og lidelsene som følger av den.

Siden februar 2022 har Amnesty publisert mange rapporter og pressemeldinger der ansvaret alene legges på Russland, og der vi krever at de som har begått krigsforbrytelsene (Russland) må stilles til ansvar for sine handlinger. Samleside: [amnesty.no/krigen-i-ukraina](https://www.amnesty.no/krigen-i-ukraina)

Hvordan jobber Amnesty i Ukraina nå?

Amnesty har det siste året gjort etterforskning på hvor sårbare eldre med funksjonsnedsettelse er og at barns rett til utdanning brytes både i Ukraina der sikkerhetssituasjonen gjør at mye av undervisningen foregår digitalt og i russisk okkuperte områder der foreldre tvinges til å sende barna sine på skolen der de utsettes for indoktrinering. Vi har også fokusert på historiene til enkelte lærere og foreldre som har vært utsatt for press fordi de ikke ønsker å jobbe under okkupasjonsmakten. Amnesty styrket teamet sitt med en etterforsker på Ukraina i slutten av 2023. I løpet av 2024 gjenåpnet Amnesty sitt kontor i Kyiv som nå er fullt operativt.

Hva annet er lurt å tenke på når du skal representere Amnesty?

Amnesty skal i utgangspunktet ikke bruke nasjonale symboler som flagg på grunn av vår policy på uavhengighet. Plakatene som ligger i aksjonsveiledningen er et unntak som er internt godkjent, og kan brukes *fysisk*, men *ikke digitalt*. Utover plakatene oppfordrer vi dere derfor ikke til å bruke flagg i deres kommunikasjon eller på markeringer dere deltar på som Amnestyrepresentanter.